

cada dia...

A. M. D. G.

Els jesuïtes contra la Constitució

BUTLLETÍ DEL TEMPS
Per la Candelera la gent diu: "Si la Candelera riu, el fred és viu; si la Candelera plora, el fred és fora". No ha arribat encara la Candelera, però gairebé podria assegurar-se que el fred és fora. Les violetes i els ametllers són els lírics heralds de la Primavera.

UN DEFENSOR QUE COMPROMET
A Marceïl Domingo, suara separat del Directori d'Esquerra, però home d'esquerra segons diu ell, li ha sortit un defensor: Foyó Villanova.

QUE NO HO EXPLIQU... PERQUE NO HO HEM FET?
El senyor Lerroux ha explicat a l'Assemblea Internacional perquè varem condemnar l'ex-rei.

RAQUEL MELLER
Raquel Meller — la Raquel Meller de l'antic "Arnaou", i de l'antic "Ven i ven" — ha esdevingut actriu, actriu francesa. I ha estrenat, a París, una espanyolada del fill de Rostand, una espanyolada que, naturalment, és una poca solta.

EL FILL DE MAURA
El fill de Maura es vença que ningú no havia desmentit el que ell diu a la conferència del cinema de l'Òpera.

Els jesuïtes, segurs de la seva força mundial, confats en la seva proverbial diplomàtica, que els ha permès suar pel damunt de tots i de tothom, estan segurs, i així ho palesen amb llurs actes, que no hi haurà, a la República Espanyola, cap força capaç de foragitar-los del territori nacional.

Els jesuïtes, manobrant a l'ombra, consideren com a lletra morta el precepte constitucional que els fa incompatibles amb les noves normes jurídiques del país. Consideren el dit article constitucional com un desajustament sense importància, que mai haurà d'ésser convertit en realitat.

Confien, els jesuïtes, en el seu maquiavèlisme, que tan magnífics resultats els ha donat sempre i per tot arreu. I en veure com, malgrat haver-se palesat el voler del país d'una manera decisiva, segueix la clericalia fent la seva voluntat, i les ordes religioses no deixen l'ensenyament ni porten camí de fer-ho, i la clausura als convents no és abolida, i tot va fent la seva via com abans del 14 d'abril, els jesuïtes se senten forts en la seva posició, i s'apresten a la lluita, emprant les armes que creuen més decisives per tal de no perdre les posicions que tenen.

El ferrocarril Pequín-Mukden a mans dels japonesos
Un despatx de Pequín notifica que, a causa de les protestes britàniques, el Japó s'ha incautat del control del ferrocarril Pequín-Mukden, des de la Gran Muralla fins a Mukden, el nom de la qual ha estat canviat pel de Feng-Xian.

Un insult als excursionistes catalans
"La moda de passar el dia a la muntanya, és anticristiana..."

Un robatori audaç en una església
Dos lladres han penetrat, després d'esperar unes portes curosament tan colades, a l'església de Marçals de Ecaussines, han arrencat el tabernacle de l'altar major i se l'han emportat junt amb dues calzes d'or que es treballen al seu interior.

L'obra de l'Esquerra Republicana de Catalunya

El passat dia dotze fou presentada al Parlament la següent proposició de llei, prova palesa que els homes de l'Esquerra no oblidem llurs deures:

A LES CORTS CONSTITUENTS

Atents a la necessitat, cada dia més apremiant, de fer arribar l'esperit de la República als camps i als poblets que segueixen sotmesos al vell caciquisme, i al mateix temps a fi d'alliberar els Municipis espanyols de la servitud econòmica que, a tot amb les retribucions i nombre del personal lliure, els fou imposada per l'orgia administrativa de les dictadures, els diputats que subscriuen tenen l'honor de formular la següent:

PROPOSICIO DE LLEI

ARTICLE PRIMER. — En un termini de vuit dies, comptats des de la publicació d'aquesta llei a la "Gaceta", cessaran en llurs càrrecs tots els regidors que formen part dels actuals municipis per haver-se aplicat a llur proclamació l'article 29 de la Llei Electoral.

ARTICLE SEGON. — En els Municipis en els quals hi hagin regidors elegits per sufragi i altres proclamats per aplicació de l'article 29 de la Llei Electoral, els primers s'emcarregaran, sigui el que sigui llur nombre, de l'administració del respectiu Consell fins a la renovació del mateix. Els acords de les comissions gestores hauran d'ésser necessàriament revisats, per a llur ratificació o rectificació, un cop els municipis respectius estiguin definitivament constituïts.

ARTICLE TERCER. — Els Ajuntaments en els quals, per virtut de l'article primer d'aquesta llei cessin tots els regidors, es constituïràn comissions gestores el nombre d'individus de les quals serà igual al de la meitat dels regidors que tingui assignada la Corporació. Formaran part de les esmentades Comissions gestores ex-regidors que hagin estat elegits per sufragi, quedant, però, exclosos de tal dret tots aquells que hagin exercit per nomenament no automàtic càrrec de regidor, diputat provincial, o estat membres de la que es digui Assemblea Nacional en qualsevol temps comprès des del 13 de setembre de 1923 al 13 d'abril de 1931 inclosos.

ARTICLE QUART. — Els vocals de les Comissions gestores seran designats per sorteig, davant les respectives Juntes Municipals del Cens Electoral, prèvia formació dels mateixos d'una relació de sortejables.

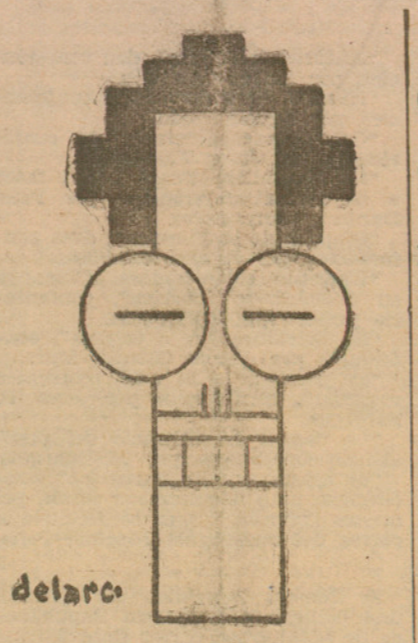
ARTICLE CINQUE. — Dintre d'un mes comptat des del moment de la presa de possessió de les Comissions Gestores, hom procedirà a cobrir les vacants de regidors que hagin estat produïdes per l'aplicació d'aquesta llei. Per aquestes eleccions parcials regiran els preceptes de la Llei Electoral vigent i de la Municipal de 1877, però no tindran caràcter d'eleccions els compromisos en les excepcions que es determinen, per a formar part de les Comissions gestores en l'article tercer d'aquesta llei.

ARTICLE SISE. — Les Corporacions Municipals, tant les ja constituïdes com les que es renovin en virtut d'aquesta llei, procediran, en el terme de dos mesos, a revisar les plantilles dels seus empleats, podent, a raó de les necessitats del servei i de les possibilitats del respectiu pressupost, decretar el cessi de tots aquells funcionaris que hagin estat nomenats a partir del 13 de setembre de 1923 i fins el 13 d'abril de 1931 inclosos, sense que els que siguin separats del servei tinguin dret ni a excedència ni a jubilació. Les vacants que es produïxin per virtut d'aquesta revisió seran amortitzades.

ARTICLE SETE. — Pel Ministeri de la Governació es dictaran les oportunes disposicions per a l'aplicació d'aquesta llei.

Palau de les Corts, 12 de Gener de 1931. — A. DE QUINTANA, MIQUEL SANTALO, J. LLUHI VALLESCA, LLUÍS COMPANYS, ANTONI XIRAU, DOMENEC PALET i JOSEP GRAU.

A punt de tancar aquesta edició se'n tramet de Madrid unes importants declaracions d'Eduard Ortega Gasset respecte a Marcel·lí Domingo i a l'actitud del partit radical-socialista, que publicarem el dilluns.

del arco

Els Estats Units i la Conferència de Lausana

Washington, 16. — El senyor Stimson, secretari d'Estat, ha confirmat darrerament que els Estats Units no designarien cap representant per a la Conferència de Lausana.

focs de bengala

L'INEFABLE APOSTOLAT

En un convent de religioses "de cuyo nombre no quiero acordarme" hom ha instal·lat el sant, l'evangelicíssim costum, de fer pregària cada dia a les nenes que hi van a rebre ensenyança en el sentit que la Divina Providència enderroqui com més aviat millor l'actual règim republicà.

Ara, res resulta que l'excursionisme és una pràctica anticristiana. Cada dia s'apren quelcom de nou.

En un convent de religioses "de cuyo nombre no quiero acordarme" hom ha instal·lat el sant, l'evangelicíssim costum, de fer pregària cada dia a les nenes que hi van a rebre ensenyança en el sentit que la Divina Providència enderroqui com més aviat millor l'actual règim republicà.

ELS HABITANTS DE LES GRANS CIUTATS FRANCESSES

La població de París s'apropa als tres milions...

Diu la premsa de París: L'Índex censuàri del començament de l'any 1931 ens dona interessants precisions sobre la xifra de la població de les grans ciutats de França.

En el gran París figuren Goulogne-Billancourt amb la xifra de 86.394 habitants; Saint-Denis amb 82.412; Levallois-Perret, 71.181; Argenteuil, 70.557; Montreuil, 70.450; Versalles, 66.859; Asnières, 63.654; Saint-Maur-des-Fossés, 57.184; Aubervilliers, 55.714; Clichy, 55.692; Courbevoie, 53.185; Neuilly-sur-Seine, 53.491; Saint-Ouen, 53.146; i Drancy, 51.156.

El diputat senyor Sbert, que ha dirigit un prece a la Cambra a favor dels mestres desposseïts per la Dictadura

del arco

LES COSES "INCOMPRESIBLES"

Com és possible que França es quedi sense el riu Garona

Heu-voç ací com és possible que França es quedi sense el Garona, un dels seus rius més importants. Atò que una nació perdi un dels seus rius, no és cosa que passi cada dia. Ara, a la nació esma, regna certa inquietud davant de la por que el Garona, el bell riu que desemboca a Bordeus i neix a la nostra Vall d'Aran, desapareixi, en l'estadament, per terres catalanes en lloc de fer-ho per les franceses.

No es tracta de cap fantasia a la Wells, sinó d'una realitat. El Garona està amenaçat de canviar de nacionalitat.

Ens explicarem.

PROJECTES INDUSTRIALS
Hom sap que ha estat constituïda una Societat hidro-elèctrica hispano-americana, la principal finalitat de la qual és la de procedir a la captació de les aigües de les fonts dites "del Toro", als Pirineus, per a fins industrials.

Aquest projecte, pel qual s'han fet ja estudis, no té res a veure amb França, ja que les fonts "del Toro", pertanyen al Pirineu aragonès, i les utilitats que

quelles terres pirenenques, guarden la tradició de què les fonts "del Toro" — que alimenten els glaciers de la "Maladetta" —, estan en comunicació subterrània amb els "poucs" anomenats del "Joujou", que constitueixen la font principal del Garona a la Vall d'Aran.

NEGOCIACIONS
Fantasia? Pot ésser. Però el cert és que, entre els governs de França i

de Espanya, s'han iniciat negociacions per tal d'evitar que la captació de les aigües de la Maladetta sigui un fet.

LES FONTS DEL GARONA
Aquí ve la sorpresa. Els pagesos d'Espanya, s'han iniciat negociacions per tal d'evitar que la captació de les aigües de la Maladetta sigui un fet.

Les dones catalanes i el fill d'en Maura

Suposem al fill de Maura suficientment assabentat de la manera que a Catalunya ha estat rebut i jutjat el seu famós i dissortat discurs. Ha parlat tota la premsa, sense distincions, han parlat els homes de totes les idees, únicament, falta que les dones catalanes donin llur opinió i anem a fer-ho.

El discurs del fill de Maura el vàrem escoltar directament per ràdio i per això ens vàrem fer més cabal de tota la ràbia que aquell home sentia del punt que segon quins parafràssis pronunciava més aviat semblava un gos que una persona.

Entre altres besties va dir que "no comprenia com a Catalunya sentíem tanta devoció per Macià i que ell quan veia aquesta aberració, se l'emportaven els dimonis".

Doncs bé, el fill de Maura ha de saber que: Macià és per a tot bon català la figura augusta que amb vida de sacrifici i d'exiliat ens ha ensenyat el que calia fer i el camí a seguir per assolir una Catalunya gran.

Macià menyspreant honors grans i entorçats, va ésser un militar digne, abandonant unes Corts que eren la negació del sentit del poble, que eren una mentida i una ficció, demostrà ésser un polític honrat.

Macià, després d'una lluita en la qual ha deixat troços de la seva vida, va renunciar a Espanya, va renunciar viure a Catalunya, amor dels seus amors, i en lloc d'ésser general o ministre preferí convertir-se en el pobre exiliat, emprement des de terres estranyes, una lluita gegantina per tal d'assolir la llibertat, no la seva que ell no hi ha pensat, mai, sinó la llibertat de tots els homes que una dictadura grollera i xabacana convertí en esclaus.

comentaris

Cantaires de Praga

Avui hauran arribat a casa nostra els "Chors de Mestres Moraus". Amb ells arribarà un vell amic nostre, un teze catalanófil, que ha residit molts anys a Barcelona. Ens referim al professor Rodolf S. Haby.

Gairebé tots els intel·lectuals de Catalunya hauran conegut o sentit a parlar del prof. Haby. És un home alt, corpulent, brancollet. Sota els vidres de les ulleres el seu nas apareix, per natural, una mica vermell i un bigoti arrusat el separa de la boca de gruixuts llavis. És un tipus estau, però a cop de vista té quelcom de germànic.

Home franc, caràcter obert, va escriure aquí un mecanatge de bones intencions, que cal agrair-li. Ell no és pas ric, tanmateix. Però ningú va anar-se'n mai del seu costat sense un consell o un llibre.

En un enamorat del seu país i un defensor entusiasta de les seves afèries. Quan parla de Masaryk, és cosa seria i però fins aquella punta de sornageria en el característic. Quan el coneguérem el seu anhel era introduir a Catalunya l'esperit i l'organització dels "socos". Entrebancs de tots els ordres — viviem en plena dictadura — i l'aspirar de la lluita per la vida, no el permeteren dur a cap tan nobles propòsits.

Ara, el seu amor als gimnastes s'ha estès als cantors. Terra de cantors Tzetsolovakui... Terra on fins els abets dels Carpats saben cantar al pas del vent i barregen en les ondes herzelones embrions de llegendes meravelloses, inspirades en la tradició multiseular de la vella família bohèmia!

Rudolf J. Haby, introductor dels chors eslaus que avui escoltarem, va traduir al tzece i feu representar a Praga, "El Mistic", de Santiago Ros-sinyol, i projectava reintroduir amb "Misteri de Dol", de Guàrd.

Al català va traslladar, entre altres obres, "L'Ària", de Bosena Nemcova i enriquir la bibliografia castellana amb Selma Lagerlof i el do i millor de Siemkowitz.

Haby posseïx gairebé totes les llengües europees, una vasta cultura, un do de gent inapreciable i un amor inextingible i demostrat a Catalunya i els seus fills. Això sol ens obliga, en justa correspondència, a atorgar als nobilitíssims cantors que avui ens presenta una rebuda cordial, on s'hi palesi l'abraçada d'un poble lliure a un altre que encara no ho és, però ho serà.

Jack Hylton nomenat cavaller de la Legió d'Honor

L'animador de jazz més prestigiós de la nostra època, el legendari Jack Hylton, ben conegut pels barcelonins pels seus memorables concerts al Palau de Projeccions i a l'Olympia, rei del ritme sincopat i creador de les més humorístiques fantasies orquestrals, acaba d'ésser nomenat cavaller de la Legió d'Honor pels nombrosos serveis prestats pel gran director a les obres de caritat.

PREPARANT LA NOVA GUERRA

Un enginyer alemany inventa un projectil de terrible eficàcia

El redactor militar del "Daily Telegraph" ha fet pública la notícia que un enginyer alemany ha inventat un projectil de terrible eficàcia, "en vistes", és clar, a la nova guerra que pensen provocar els subdits d'Hitler.

Es tracta, l'invent, d'una bala ordinària de fusell, però que podrà llançar-se a una tal velocitat — doble de la de les armes actuals — que pot travessar una planxa d'acer de 12 mil·límetres d'espessor.

L'autòr de la nova bala és l'enginyer de Kiel senyor Jerlich, havent-se fet els assaigs preliminars en l'estació alemanya de prova d'armes de Berlin-Mannsee. Els documents fotogràfics han demostrat que, a la distància de 50 metres, el projectil entrà a una profunditat de 15 mil·límetres; en una placa d'acer d'armament. Lançada després contra una placa d'armament de cromoniquel de 12 mil·límetres, la bala la travessà del tot.

Aquest nou projectil, que s'anomena Halger-Ultra, és de plom recobert d'una finíssima placa de ferro dolc. En penetrar dins la placa d'armament, la matèria de l'interior de la bala es vaporitza, fent l'efecte d'un explosiu. Demés de les seves propietats de velocitat, es jutja que la seva justesa de tir depassa tot el conegut fins al present.

Encara que el nou projectil ha d'ésser sotmès a noves proves, hom creu que les possibilitats suggerides són formidables, doncs l'inventor no pensa pas que la seva bala sigui utilitzada per la infanteria, sinó que pot aplicar-se a l'artilleria de campanya i a l'artilleria naval.

Si les pretensions del senyor Jerlich són justificades, les efectes d'aquesta invenció són incalculables, per quan menaçada, no solament les torres i les fortaleses, sinó també els navilis de guerra.